

Betænkning

over forslag til lov om afgørelse af de mellem visse organisationer af arbejdsgivere og arbejdere bestående uoverensstemmelser.

(Afgivet af udvalget den 15. maj 1961).

Udvalget har efter lovforslagets 1. behandling holdt møde og haft samråd med arbejdsministeren.

Udvalget har fra en deputation fra Sø-mændenes Forbund i Danmark og Søfyr-bødernes Forbund i Danmark modtaget den som bilag optrykte redegørelse af 14. maj 1961.

Et *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) ønsker i denne anledning uden at kunne tage stilling til sagens realitet at henstille til Dansk Arbejdsgiverforening og til Landsorganisationen i Danmark De samvirkende Fagforbund at bidrage til en løsning af de uoverensstemmelser mellem sømændene, søfyrbøderne og Danmarks Rederiforening, som er beskrevet under punkt 2) i den nævnte redegørelse.

Der er under lovforslagets behandling rejst spørgsmål vedrørende et mellem hovedorganisationerne aftalt protokollat, der har foreligget mellem parterne i forbindelse med de af forligsmanden den 4. maj 1961 fremsatte supplerende bestemmelser til mæglingforslaget for gruppe VII.

Det fremgår af bilag 2 til lovforslaget, at det omtalte protokollat ikke er optaget i de nævnte supplerende bestemmelser, hvortil der henvises i lovforslagets § 1, stk. 1.

Det har i udvalget været drøftet, hvorvidt den mellem parterne protokollerede aftale fortsat har gyldighed, efter at det supplerede mæglingforslag er blevet forkastet og nu foreslås ophøjet til lov.

Et *flertal* (socialdemokratiets og det radikale venstres medlemmer af udvalget) har

den opfattelse, at det i tvivlstilfælde må afgøres af overenskomstnævnet, hvorvidt aftalen kan påberåbes, efter at mæglingforslaget er forkastet og derefter ophøjet til lov.

Herefter indstiller et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer undtagen Hans Rasmussen samt det radikale venstres medlem) lovforslaget til *vedtagelse*.

Et *andet mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) har ikke ønsket at udtale sig om den nævnte redegørelse, da det ikke har haft mulighed for at høre den anden part i sagen.

Mindretallet, der har stillet nedenstående ændringsforslag, kan ikke medvirke til gennemførelse af det af arbejdsministeren fremsatte lovforslag, men vil nærmere redegøre for sin stilling under lovforslagets 2. behandling.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget), der må anse det nævnte protokollat for bortfaldet, efter at arbejdsgiverne har forkastet mæglingforslaget, anser det for åbenbart urimeligt, at der ikke i de af forligsmanden fremsatte supplerende bestemmelser af 4. maj 1961 er fastsat noget om tidligere ikrafttræden af de ændrede lønninger for månedslønnede, især for søfolk, der på grund af de særlige forhold har arbejdet under hele konflikten. Mindretallet mener, at denne urimelighed burde rettes af folketinget, men da dette er blevet afvist af alle andre partier i udvalget, anser man det for hensigtsløst at stille ændringsforslag herom.

Det samme gælder spørgsmålet om eventuelle repressalier eller indklagen af den ene eller den anden part for nogen retsinstans for forhold begået under konflikten, hvor mindretallet mener, at det i loven burde fastsættes, at sådant ikke må finde sted. Under disse forhold kan mindretallet tilslutte sig flertallets udtalelse i betænkningen.

Mindretallet er af den opfattelse, at når folketinget ved at ophøje et mæglingforslag til lov griber ind i fastsættelsen af løn- og arbejdsvilkår, burde det tage under alvorlig overvejelse at fastsætte en mindstege-løn, som for voksne arbejdere ikke burde være under 250 kr.

Mindretallet ønsker endvidere, at de monopoltilsynet tillagte beføjelser udvides, således at der indføres almindelig pris- og avancekontrol. Da regeringen ikke har ment at kunne stille noget sådant i udsigt, forbeholder mindretallet sig at fremkomme med selvstændigt forslag herom i folketinget.

Mindretallet kan under de givne forhold ikke medvirke til vedtagelse af lovforslaget eller det af venstre og det konservative folkeparti stillede ændringsforslag.

Et fjerde mindretal (Hans Rasmussen) vil redegøre for sin stilling under sagens videre behandling i tinget.

Ændringsforslag

Af et mindretal (Jens Chr. Christensen, Erik Eriksen, Thisted Knudsen, Axel Kristensen, Poul Møller, Adolph Sørensen og Poul Sørensen):

Lovforslaget affattes således:

„Forslag

til

Lov om afgørelse af de mellem visse organisationer af arbejdsgivere og arbejdere bestående uoverensstemmelser.

§ 1. Igangværende og fremtidige arbejds-konflikter i det i arbejdsmarkedets hoved-organisationers forhandlingsregler § 1 som gruppe VII, transportfagene, betegnede overenskomstområde er efter nærværende lovs ikrafttræden og i tiden indtil 1. marts

1963 ulovlige efter samme regler, som gælder, når der er indgået overenskomst mellem parterne.

§ 2. Der nedsættes et nævn bestående af et formandskab på 3 medlemmer samt 4 andre medlemmer, hvoraf 2 udpeges af Dansk Arbejdsgiverforening og 2 af Landsorganisationen i Danmark De samvirkende Fagforbund. Formandskabet, hvoraf 1 skal være højesteretsdommer og 1 skal være nationaløkonom med kendskab til arbejdsmarkedets forhold, udnævnes af statsministeren efter fællesindstilling af Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark De samvirkende Fagforbund. Kan enighed mellem disse ikke opnås, sker indstillingen således:

Et medlem indstilles af højesteret, 1 medlem af det rets- og statsvidenskabelige fakultet ved Københavns universitet og 1 medlem af den faste voldgiftsret.

Intet medlem af statens forligsinstitution eller formandskab i den faste voldgiftsret kan være medlem af nævnet. Formandskabet udpeger selv sin (ledende) formand. Nævnet oprettes umiddelbart efter lovens ikrafttræden.

§ 3. For så vidt der inden for nævnet ikke foreligger enstemmighed om afgørelsen af den foreliggende sag eller i det mindste 4 medlemmer stemmer for en bestemt afgørelse, træffes afgørelsen af formandskabet. For så vidt der inden for formandskabet ikke foreligger enstemmighed om afgørelsen eller mindst 2 stemmer for en bestemt afgørelse, bliver sagen at afgøre af nævnets formand. Samtlige medlemmer af nævnet deltager i alle forhandlinger.

§ 4. Angående procesmåden, nævnets sæde m. m. skal bestemmelserne i §§ 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, stk. 1, 15 og 16, første punktum, i loven om den faste voldgiftsret være gældende med de lempelser, som nævnets formand måtte finde påkrævede.

§ 5. Efter at have hørt parterne og indhentet yderligere oplysninger, som nævnet måtte skønne nødvendige, afsiger nævnet en kendelse, der fastslår overenskomstens indhold for det i § 1 nævnte overenskomstområde. Der gives parterne adgang til en

teknisk gennemgang af kendelsen, inden denne endeligt afsiges.

§ 6. Ved nævnets kendelse skal det tilsigtes, at der under hensyn til områdets særlige forhold fastsættes arbejdsretlige bestemmelser samt løn og arbejdsvilkår i overensstemmelse med de overenskomster, der er oprettet i foråret 1961 for de øvrige overenskomstområder, og med samme udløbstid som disse. Øvrige tidsfrister fastsættes af nævnet.

§ 7. Nævnets kendelse er endelig og har samme virkninger som en mellem parterne

indgået overenskomst, således at eventuelle overtrædelser af kendelsens bestemmelser efter en af parternes begæring vil være at behandle som brud på overenskomstforhold og således vil kunne indankes for den faste voldgiftsret til påkendelse og eventuelt ikkendelse af bod.

§ 8. Udgifterne ved nævnet bæres af staten. Statsministeren fastsætter de nærmere regler herom.

§ 9. Denne lov, der kan stadfæstes straks efter vedtagelsen, jfr. grundlovens § 42, stk. 7, træder i kraft straks.“

Baunsgaard,
næstformand.

Jens Chr. Christensen.

Erik Eriksen.

Per Hækkerup.

Thisted Knudsen.

Axel Kristensen.

Aksel Larsen.

H. Larsen (Bjerre).

Poul Møller.

Helge Nielsen.

Peter Nielsen.

Carl Petersen,
formand.

Hans Rasmussen.

Peter Ravn.

Adolph Sørensen.

Poul Sørensen.

Robert Sørensen.

Bilag.

SØMÆNDENES FORBUND I DANMARK.

SØFYRBØDERNES FORBUND I DANMARK.

København, den 14. maj 1961.

Til det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende lovforslag nr. 106, forslag til lov om afgørelse af de mellem visse organisationer af arbejdsgivere og arbejdere bestående uoverensstemmelser.

I anledning af det fremsatte forslag, der ved vedtagelse vil gøre det af statens forligsmand fremsatte mæglingforslag af 21. marts 1961 med supplerende forslag af 4. maj 1961 til lov, efter at det er forkastet af transportgruppens arbejdsgivere, medens det er vedtaget af gruppens arbejdere, *hvor vore to forbund dog med meget stor majoritet havde forkastet*, ønsker vore forbund at oplyse følgende:

1) I det forkastede mæglingforslag af 21. marts hedder det i afsnit III, punkt c: „De ved nærværende mæglingforslag foretagne ændringer i overenskomsterne træder i kraft fra og med begyndelsen af den første lønningsuge efter den 21. marts 1961, *for månedslønnede dog fra og med den 1. marts 1961*, medmindre andet måtte være aftalt mellem parterne eller fastsat i nærværende mæglingforslag“

I det supplerende mæglingforslag af 4. maj 1961 hedder det i punkt 3: „I tilfælde af vedtagelse træder bestemmelserne i mæglingforslaget af 21. marts 1961, suppleret med foranstående bestemmelser, i kraft *fra og med søndag den 14. maj 1961 ved normal arbejdstids begyndelse*.“

Da ca. 5 200 af de to forbunds samlede medlemsmasse på ca. 9 000 *ikke* har været i Danmark under konflikten, og da det samme antal ikke har haft mulighed for at deltage i konflikten, idet sømandslovens bestemmelser hindrer strejker i danske skibe

uden for Danmark, betyder mæglingforslaget af 4. maj, at alle disse søfolk har måttet arbejde på en for længst udløbet overenskomst og alligevel *ikke* vil få andel i de forhøjelser, der naturligt måtte have været gældende for dem i perioden siden 1. marts 1961, dersom det forkastede mæglingforslag ophøjes til lov af folketinget.

Det bemærkes, at nævnte ca. 5 200 søfolk ej heller har haft nogen mulighed for at deltage i afstemningen om de fremsatte mæglingforslag i modsætning til de ilandværende arbejdere og arbejdsgivere, der alle har haft direkte lejlighed til at deltage i stemmeafgivningerne.

På *denne* baggrund skal vi tillade os at anmode folketingsudvalget om at søge udvirket en bestemmelse, der giver vore medlemmer ret til at modtage de foreslåede forhøjelser af lønningerne med virkning fra og med 1. marts 1961. Om folketingsudvalgets indflydelse så skal give sig udslag i evt. lovændringsforslag eller forslag om oprettelse af en protokol med en sådan aftale mellem Dansk Arbejdsgiverforening og LO (D s F), det overlader vi helt til folketingsudvalgets velvillige indstilling.

2) Som det sikkert er folketingsudvalget bekendt, har Dansk Arbejdsgiverforening på vegne af Danmarks Rederiforening ved den faste voldgiftsret rejst sag mod LO (D s F) som repræsentant for Sømændenes og Søfyrbødernes Forbund med krav om

domfældelse, idet man fra arbejdsgiverside hævder, at de to forbund enten direkte eller ved forbundenes fælles repræsentant i New York har iværksat sitdown-strejker i danske skibe i udenlandske havne.

Vi er fuldt klar over, at lovgivningsmagten ikke kan indvirke på domsmagten, og skal derfor kun tillade os at anmode folketingsudvalget om at søge udvirket, at Dansk Arbejdsgiverforening skal undlade at rejse bodskrav, dersom retten finder vore to forbund skyldige i den af Danmarks Rederiforening gennem Dansk Arbejdsgiverforening rejste klage.

Selv om vi ikke her skal gentage vor procedure i den faste voldgiftsret, ønsker vi dog gennem vedlagte bilag*) at få vist folketingsudvalget, at klagen mod os er grundløs.

Forbundene er endvidere blevet gjort bekendt med, at Danmarks Rederiforening gennem Dansk Arbejdsgiverforening ønsker rejst endnu en sag ved den faste voldgiftsret, hvor man ønsker dom for, at de to forbunds henvendelser til Skandinavisk Transportarbejder Federation og International Transportarbejder Federation om faglig bistand under konflikten kendes ulovlige, ligesom man også her ønsker bodskendelse på trods af, at vore forbunds medlemskab af de to internationale organisationer er fuldt lovlige. I denne forbindelse har det også stor interesse, at *Danmarks Rederiforening har rettet henvendelse til rederorganisationerne, bl. a. Norge og Sverige, om at undlade at ansætte danske søfolk.*

Endelig ønsker vi at gøre folketingsudvalget bekendt med, at rederierne „J. Lauritzen“, „Progress“ og „Torm“ på ulovlig vis har ladet en lang række besætningsmedlemmer, hvoraf mange i adskillige år har haft fast bopæl i USA, tage i land fra rederiernes skibe i USA ved hjælp af det stedlige politi, der har handlet efter forkerte oplysninger — har ladet besætningerne fængsle — har ladet dem hjemsende pr. fly — har tilbageholdt de pågældendes personlige papirer — tilbageholdt folkenes tilgodehavende løn — rejst krav om, at de pågældende selv betaler deres hjemrejse og slutteligt har meddelt, at der vil blive rejst

sag mod de pågældende ved Københavns sø- og handelsret.

Som deporterede kan ingen af disse folk vende tilbage til USA, selv ikke som besætningsmedlem i skib hjemmefra.

Et fjerde rederi, „R. Fischer-Nielsen“, har, som det fremgår af vedlagte fotokopi mrk. b.*), begået selvtægt og tilbageholdt penge, som hjemmeværende familie skulle leve af — gjort det uden sag og dom.

Da vi har været nødt til at overlade vor juridiske rådgiver flest mulige papirer, kan vi desværre kun i dag dokumentere sidstnævnte tilfælde.

I anledning af de sidst nævnte tilfælde skal vi tillade os at anmode folketingsudvalget om at søge udvirket, at der ikke rejses nogen ny sag mod forbundene ved den faste voldgiftsret med anledning af forbundenes henvendelser til de internationale organisationer, hvoraf forbundene er fuldt lovlige medlemmer.

Endvidere skal vi tillade os at anmode folketingsudvalget om at søge udvirket, at der ikke rejses sag mod noget enkeltmedlem af de to forbund, således som de nævnte fire og evt. flere rederier allerede har gjort skridt til.

I den forbindelse ønsker vi at henlede opmærksomheden på, at der efter konflikten i 1956 blev truffet bestemmelse om, at al retsforfølgelse mellem arbejdere og arbejdsgivere med anledning af episoder under strejken skulle undlades.

3) Sluttelig ønsker vi at bemærke, at det foruden ovennævnte retssager også har været stærkt medvirkende til forbundenes medlemmers klare forkastelse af de fremsatte mæglingsforslag, at vi siden 1956 ingen direkte lønforhøjelser har opnået ud over den fastsatte dyrtidsregulering.

Da vore forbund ikke har haft nogen art af ulovlige konflikter i perioden siden 1956, og da vi ville undgå tilløb til konflikter midt i en overenskomstperiode, henvendte vi os i sommeren 1960 til Danmarks Rederiforening for at opnå en mindre lønforhøjelse midt i perioden.

Efter lange forhandlinger lykkedes det at opnå et mindre „tjenestetidstillæg“ på

*) Ikke optrykt.

35 kr. pr. måned for voksne arbejdere under vort område, for så vidt disse havde været i arbejde i samme skib i mindst 3 måneder. Dette tillæg bortfaldt imidlertid pr. 1. marts 1961, og vi fik ingen kompensation herfor ved de fremsatte mæglingsforslag i modsætning til enkelte andre arbejdergrupper.

Man vil derfor kunne forstå, at der har

været meget vægtige årsager for vore medlemmer til at forkaste de fremsatte mæglingsforslag, hvilket vi indtrængende anmoder folketingsudvalget at tage med i sine overvejelser, dersom folketingsudvalget mener, at det forkastede mæglingsforslag bør ophøjes til lov.

Kopi af nævnte „tjenestetidstillæg“ bilægges som bilag c.*)

For Sømændenes Forbund

Sv. From Andersen.

For Søfyrbødernes Forbund

Einer Berthelsen.

* Ikke optrykt.